Poišči izvedenca

Slovenija

I. Seznami in registri izvedencev

Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije vodi imenik izvedencev.

Imenik je javno dostopen tukaj.

Izvedenska priča v slovenski zakonodaji ni opredeljena, vendar se razlikuje med izvedenskimi pričami, izvedenci in pravnimi izvedenci.

V imeniku niso zajeti vsi izvedenci, ampak samo sodni. Pokriva 50 strokovnih področij, za katera je skupno navedenih približno 1 000 izvedencev.

II. Kvalifikacije izvedencev

V skladu s členom 16 slovenskega zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih mora izvedenec za registracijo med drugim izpolnjevati naslednja merila:

biti mora državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora in aktivno obvladati slovenski jezik,

ni bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, zaradi katerega bi bil moralno neprimeren za pripravo izvedenskih mnenj za sodišče, ker bi to lahko škodovalo nepristranskemu ali strokovnemu opravljanju njegovega dela ali ugledu sodišča,

ima predbolonjsko univerzitetno izobrazbo ali končan bolonjski magistrski študijski program in ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje za določeno področje izvedenskega dela,

ima najmanj šest let delovnih izkušenj s področja, na katerem želi opravljati izvedensko delo,

ne opravlja dejavnosti, ki ni združljiva s sodnim izvedenstvom.

Oseba, ki želi biti imenovana za sodnega izvedenca, ministrstvu za pravosodje na predpisanem obrazcu in na podlagi odprtega razpisnega postopka predloži vlogo za imenovanje. Minister za preverjanje strokovnega znanja ter praktičnih sposobnosti in izkušenj kandidata odredi poseben preizkus strokovnosti. Ministrstvo nato izda odločbo o imenovanju, izvedenec pa priseže.

Sprejetje kodeksa ravnanja ali etičnega kodeksa ni pogoj za registracijo.

Od sodnih izvedencev se zahteva nadaljnje strokovno izpopolnjevanje. Stalno morajo izpopolnjevati svoje znanje in se seznanjati z metodami v svoji stroki oziroma sodelovati na posvetovanjih in strokovnih izobraževanjih, ki jih organizira pristojni državni organ, pooblaščena organizacija, strokovno združenje ali druga strokovna institucija. Po preteku petih let od dneva imenovanja in po preteku vsakih nadaljnjih petih let mora vsak sodni izvedenec Strokovnemu svetu, ki preverja strokovnost izvedencev, predložiti dokazila o strokovnih izobraževanjih, ki se jih je udeležil v zadnjih petih letih.

Splošna poklicna izobrazba vključuje osnovno znanje na področjih ustavne organizacije Republike Slovenije, organizacije in delovanja sodstva, sodnih postopkov, pravil o dokazovanju, pravnih določb o pravicah in dolžnostih sodnih izvedencev, sodnih cenilcev ali sodnih tolmačev, prava in institucij Evropske unije ter drugih področjih, povezanih z delom sodnih izvedencev, sodnih cenilcev ali sodnih tolmačev.

Posebna poklicna izobrazba vključuje posebno strokovno znanje na posameznih strokovnih področjih ali podpodročjih izvedenstva.

Članstvo v stanovskem združenju ni pogoj za vpis izvedencev v imenik.

Minister lahko izvedenca trajno izbriše iz imenika:

če mu je v disciplinskem postopku trajno odvzeta pravica opravljati delo izvedenca,

če izvedenec poda pisno izjavo, da ne želi več opravljati sodnega izvedenstva,

če je bil izvedenec razrešen,

če je zoper izvedenca vložen obtožni akt zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti, ga ministrstvo najpozneje v treh dneh po seznanitvi s pravnim dejstvom izbriše iz javnega dela imenika. Vnovičen vpis v javni del imenika se opravi po prenehanju razlogov, zaradi katerih je bil opravljen izbris.

III. Plačilo izvedencev

Plačilo izvedencev, ki jih imenuje sodišče, je zakonsko urejeno. Višina plačila je med drugim odvisna od števila strani sodnega spisa, časa, porabljenega za raziskovanje in pripravo na ustni narok, od tega, ali je treba zbrati in pregledati dodatno dokumentacijo, od tega, ali je potrebno raziskovanje, in od zahtevnosti zadeve. Poleg plačila so izvedenci upravičeni tudi do povrnitve stroškov.

Stranke lahko pridobijo pravno pomoč za plačilo izvedenca po predpisanih tarifah.

O tem, katera stranka mora plačati izvedenca, v svoji odločbi odloči sodišče.

IV. Odgovornost izvedencev

Odgovornost izvedencev ni zakonsko omejena. Uporabljajo se splošni predpisi. Izvedencem svoje morebitne odgovornosti ni treba kriti z zavarovanjem poklicne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o izvedenskih postopkih

Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih na spletu ni na voljo v angleščini.

1. Imenovanje izvedencev

1a. Imenovanje s strani sodišča

Sodišče lahko imenuje katero koli osebo, ki je po njegovem mnenju primerna in ustrezno usposobljena. V večini primerov sodišča izvedence imenujejo iz uradnega imenika.

1b. Imenovanje s strani strank

Stranke lahko izpodbijajo mnenje izvedenca, ki ga je imenovalo sodišče, in v ta namen na lastne stroške najamejo drugega izvedenca.

2. Postopek

(a) Civilni postopek

Stranke morajo izvedencu zagotoviti podrobne informacije, navodila in vprašanja.

Izvedenec lahko stopi v stik s strankami, če je to potrebno za pripravo mnenja.

Sodišče ne spremlja napredka izvedenčevega raziskovalnega dela, vendar mora izvedenec sodišče obvestiti, ali pričakuje, da bo delo pravočasno opravil.
Nadzora kakovosti ni. Sodišče ni zavezano upoštevati mnenja, izraženega v izvedenskem poročilu.
Stranke lahko poročilo izpodbijajo z izjavami ali nasprotnim izvedenskim mnenjem, preden sodnik odloči o zadevi.
Če stranka zaprosi za dodatna vprašanja ali če sodišče potrebuje več informacij, lahko sodišče naroči dodatno poročilo.
Sodišče izvedenskega mnenja ni zavezano upoštevati, vendar ga pri sprejetju končne odločitve običajno upošteva.

1. Izvedensko poročilo

Izvedenec poročilo pripravi pisno ali ustno, če tako želi sodišče.
V končnem poročilu mora izvedenec obravnavati argumente strank. Predpisane niso ne struktura poročila ne druge posebne zahteve, ki bi jih moral izvedenec upoštevati pri pripravi poročila.
V zakonu o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih je navedeno, da ministrstvo za pravosodje na svoji spletni strani objavi splošne in posamične smernice za izdelavo izvedenskih mnenj. Smernice potrdi Strokovni svet, vključujejo pa enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelavo izvedenskih mnenj. Splošne in posamične smernice za izdelavo izvedenskih mnenj na posameznih strokovnih področjih in podpodročjih sodnih izvedencev se sprejmejo in objavijo na spletni strani ministrstva v dveh letih od dneva, ko se je navedeni zakon začel uporabljati (do 1. januarja 2021).

2. Obravnava na sodišču

Izvedenci se morajo udeležiti obravnave, če tako zahteva sodišče.

(b) Drugo

Drugi postopki so zelo podobni civilnemu.

Tukaj predstavljene informacije so bile zbrane med projektom Poišči izvedenca pri kontaktnih točkah po državah, ki jih je izbral Evropski inštitut za sodno izvedenstvo in sodne izvedence (EEEI).

Zadnja posodobitev: 22/09/2020
Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.